

نیلوفرآبی

تمدن‌های باستان

(مطالعه مسبق در تمدن‌های ایران، هند، چین و مصر)

www.ketaboo.ir

نگارنده: الیکا سادات طیبی فرد

نام کتاب	: نیلوفر آبی در تمدن های باستان
مشخصات ظاهری	: ۱۰۸ ص. (رنگی)
قطع کتاب	: رحلی
رده سنی	: بزرگسالان
تیراژ	: ۱۰۰ نسخه
چاپ اول	: ۱۳۷۷
نگارنده	: الیکا سادات طبیبی فرد
طراحی، حروف چینی و صفحه آرایی	: کانون آملت توفان
ناشر	: منیر
شماره پروانه نشر	: ۱۴۲۸
شناسه مجوز	: ۹-۲۲۳۲۹-۱۰۹۳۴۸
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۵۳۹۶۷۹-۲
ISBN	: 978-964-539679-2

کلیه حقوق برای بانک پارسیان محفوظ است.
تکثیر تمامی یا قسمتی از این اثر به صورت
حروف چینی یا چاپ مجدد، چاپ افست،
پلی کپی، فتوکپی و انواع دیگر چاپ ممنوع
است و پیگرد قانونی دارد.

۱۱	مقدمه: تعاریف و کاربردها
۱۵	فصل نخست: نیلوفر آبی در هنر ایران
۱۶	۲-۱- گل نیلوفر در دوره های تاریخی ایران
۱۶	۲-۱-۱- هنر مادها
۱۷	۲-۱-۲- جام ارجان عیلام
۱۸	۲-۱-۳- گنجینه زیویه
۲۰	۲-۱-۴- تپه سیلک
۲۰	۲-۱-۵- تپه حصار
۲۲	۲-۱-۶- گل نیلوفر و مفرغ های لرستان
۲۶	۲-۱-۷- املش
۲۶	۲-۱-۸- مارلیک
۲۷	۲-۲- گل نیلوفر و ارتباط آن با ادیان
۲۷	۲-۲-۱- مهر یا میترا و گل نیلوفر
۲۷	۲-۲-۲- آناهیتا و گل نیلوفر
۲۹	۲-۲-۳- آیین مانوی و گل نیلوفر
۲۹	۲-۲-۴- آیین زرتشت و گل نیلوفر
۳۰	۲-۳- هنر هخامنشیان
۳۷	۲-۴- هنر ساسانیان
۳۷	۲-۵- هنر ساسانیان
۳۸	۲-۶- هنر ساسانیان
۴۳	فصل دوم- گل نیلوفر آبی در هند
۴۵	۳-۱- هنر ابتدایی هند
۴۶	۳-۲- نیلوفر آبی و آیین ودایی
۴۸	۳-۳- نیلوفر آبی و آیین هندو
۵۶	۳-۴- گل نیلوفر آبی و ماندالا
۵۸	۳-۵- نیلوفر آبی و آیین بودا
۷۱	فصل سوم- نیلوفر آبی در هنر چین
۷۱	۴-۱- نیلوفر آبی در هنر بومیان چین
۷۳	۴-۲- نیلوفر آبی در هنر بوداییان چین
۸۱	فصل چهارم- نیلوفر آبی در تاریخ هنر مصر باستان
۸۹	۵-۱- نیلوفر آبی و خدایان مصر
۹۷	سخن آخر

چکیده:

گل نیلوفرآبی شاخص‌ترین نماد گیاهی و باستانی است و در کشورهای ایران، هند، چین و مصر، بیشتر از سایر تمدن‌ها مورد توجه قرار گرفته است. اکثر پژوهش‌ها، مقالات و کتب منتشره در مورد گل نیلوفرآبی به زبان فارسی است، ولی بررسی این گل در کشورهای دیگر نیز ضروری به نظر می‌رسد. از طرف دیگر، بیان دقیق مفاهیم گل نیلوفرآبی در ایران نیز می‌تواند به درک بهتر این نقوش در هنرهای معاصر کمک کند. هدف از این تحقیق، بررسی جنبه‌های مختلف این نماد در اقوام مختلف و ارتباط آن با ادیان و آداب مذهبی کشورها و مشاهدی ارتباط این گل با مفاهیمی چون باززایی، فراوانی و صلح است. همچنین می‌توان به ارتباط این گل با عناصر طبیعی مانند خورشید، آب و خاک نیز اشاره کرد. در این تحقیق، ابتدا منابع فارسی (شامل کتب، مقالات، پایان‌نامه‌های دانشگاهی و مجلات چاپ شده در پنجاه سال اخیر) مورد استفاده قرار گرفته و در راستای تکمیل داده‌ها، از منابع خارجی (شامل کتب و همچنین مقالات) بهره گرفته شده و مطالب مرتبط جمع‌آوری و با توجه به اهمیت آن دسته‌بندی گردیده است. در پایان به اهمیت گل نیلوفرآبی در کشورهای مصر، ایران، هند و چین پی برده خواهد شد. در مصر باستان، این گل در آیین تدفین و زندگی پس از مرگ استفاده می‌شده و در هند و چین با الهه‌گان و خدایان ارتباط داشته است. در ایران نیز با توجه به پیوند آن با آفتاب و آب، معماری همراه با الهه‌های آناهیتا و آفتاب معرفی می‌شود. اشکال گل نیلوفر در مصر باستان اغلب به صورت نیمه باز و در هند به طور شکفته و در چین و هند، به هر دو صورت دیده می‌شوند. در ایران، این گل جایگاه خاصی نزد پادشاهان پارسی داشته و به طور کلی می‌توان گفت که در تمام کشورهای مذکور رد پای گل نیلوفر در فرهنگ و ادیان و آداب و رسوم آنها وجود دارد.

